

Richtlijn vrijstellingen theoriedagen, CZO erkende VVO-opleidingen aan de MUMC+ Academie

1. Inleiding

In het flexibele en vernieuwde CZO-opleidingsstelsel blijven individuele vrijstellingen mogelijk. De zorgorganisatie beslist over vrijstellingen in de praktijk of het werkveld en het opleidingsinstituut over vrijstellingen in het theoretisch onderwijs.

Het opleidingsinstituut kan vrijstelling geven voor leeractiviteiten binnen het theoretisch onderwijs, op basis van aantoonbare positieve evaluaties of beoordelingen uit eerder genoten theoretisch onderwijs. De vrijstelling houdt in dat een PIO (professional in opleiding) minder leeractiviteiten hoeft te volgen ([CZO, 2025](#)).

In dit document zal vermeld worden welke vrijstellingen voor onderwijsdagen (en evt. voorwaardelijke toetsing) er op welke wijze verkregen kunnen worden vanuit de richtlijn voor vrijstellingen EPA-gerichte CZO-opleidingen en hoe deze ingeregeld dienen te worden aan de MUMC+ Academie. Ook zal in dit document vermeld worden waarvoor de zorgorganisaties vrijstellingen kunnen verlenen, echter hoe zij dat inrichten is geheel aan hen.

Bij verzoeken om vrijstelling voor een CZO-opleiding is sprake van één van de volgende situaties:

- Mbo- en hbo- afgestudeerden die op grond van hun keuzedeel (mbo), minor of honoursprogramma (hbo) sneller een CZO-opleiding, gebaseerd op EPA's, willen doorlopen;
- Zorgprofessionals die na het afronden van een CZO-opleiding, gebaseerd op EPA's, willen doorstromen naar (onderdelen van) een andere CZO-opleiding, gebaseerd op EPA's;
- Zorgprofessionals die na het behalen van hun CZO-opleiding (niet gebaseerd op EPA's) door willen stromen naar een andere CZO-opleiding die wel gebaseerd is op EPA's;
- Zorgprofessionals die < 2 jr geleden VVO onderwijs hebben gevolgd aan de MUMC+ Academie maar geen CZO erkend certificaat of diploma hebben behaald;
- Zorgprofessionals die in het buitenland een VVO diploma hebben behaald;
- Zorgprofessionals die een vergelijkbare zorgopleiding hebben behaald.

Vanuit de MUMC+ Academie hanteren we niet meer het begrip eerder verworven competenties (EVC) omdat:

1. *EPA's zijn geen alternatief voor competenties. EPA's beschrijven het werk, de beroepsactiviteiten die de professional uitvoert. Competenties, daarentegen, beschrijven niet de kenmerken van het werk, maar van de persoon: de kennis, vaardigheden en attituden die studenten moeten verwerven om competente professionals te worden ([Pool et al., 2018](#)).*
2. *In veel competentiegericht curricula worden 'losse' competenties, zoals communicatie met de patiënt of samenwerking, beoordeeld. Dit is anders in een praktijkcurriculum gebaseerd op EPA's: daarin beoordeelt de begeleider in concrete situaties of de student alle, voor die professionele activiteit benodigde, competenties geïntegreerd toepast ([Pool et al., 2020](#)).*

2. Procedure opleidingsinstituut (en mogelijkheden voor zorgorganisaties)

Er kunnen alleen voor functie overstijgende (FO-) EPA's vrijstellingen worden gegeven door opleidingsinstituut én zorgorganisatie (en dit geldt voor alle clusters). Bij een leerroute van EPA naar EPA, staan alle FO-EPA's reeds geregistreerd in het CZO portaal en is dat overbodig.

Voor alle andere EPA's (ongeacht reguliere CZO erkende opleiding naar EPA of EPA naar EPA) kan er gekeken worden naar EPA-overstijgende theorie die reeds gevolgd is en beheerst wordt (en dus vrijstelling voor onderwijsdagen oplevert). Echter voor een andere EPA (kern en/of specifiek voor die context) kan nooit op voorhand vrijstelling verleend worden door de zorgorganisatie.

De zorgorganisatie kan een PIO op een hoger supervisie niveau laten starten en daarmee sneller bekwaam verklaren maar niet voorafgaand aan de EPA/leerroute vrijstelling verlenen voor een niet FO-EPA.

a. Vrijstellingen van regulier opleiden naar EPA-gericht opleiden (in het geval van FO-EPA's):

Heb je eerder een CZO erkende VVO-leerroute gevolgd en afgerond, dan krijg je vrijstellingen voor de onderwijsdagen en voorwaardelijke toetsing die nu vallen onder de van toepassing zijnde FO-EPA. Voorbeeld: je hebt de Obstetrie leerroute gedaan en wilt nu doorstromen naar de Kinderverpleegkunde leerroute, dan ontvang je vrijstelling voor alle onderwijsdagen en voorwaardelijke toetsing van de EPA MK-FO-1 (aangezien dat een FO-EPA is die in beide contexten van toepassing is).

Note: ook de zorgorganisatie kan voor een FO-EPA vrijstelling verlenen.

b. Vrijstellingen van EPA-gericht opleiden naar EPA-gericht opleiden (in het geval van FO-EPA's):

Voor reeds bekwaam verklaarde FO-EPA's vraagt de PIO standaardvrijstelling aan. FO-EPA's worden naadloos overgezet naar de nieuwe leerroute.

c. Vrijstellingen van regulier opleiden of EPA-gericht opleiden naar EPA-gericht opleiden (in het geval van kern/specifieke EPA's én EOL):

Heb je een CZO-erkende VVO-leerroute gevolgd en afgerond, dan krijg je vrijstellingen voor de reeds gevolgde EPA-overstijgende onderwijsdagen (maar **niet** voor de voorwaardelijke toetsing). Nieuwe (context specifieke) onderwijsdagen dienen uiteraard wel gevolgd te worden. Voorbeeld je hebt de IC-opleiding/leerroute gedaan en wilt nu doorstromen naar de SEH-opleiding/leerroute, dan ontvang je vrijstelling voor alle EPA-overstijgende onderwijsdagen van die IC EPA's, die in jouw zorgorganisatie van toepassing zijn. Let op: dit kan dus per PIO verschillend zijn, afhankelijk in welke zorgorganisatie gewerkt wordt.

Note: vanuit de zorgorganisatie kan er op geen enkele wijze vrijstelling worden verleend voor kern/specifieke EPA's en/of EOL. De zorgorganisatie kan een PIO op een hoger supervisie niveau laten starten en daarmee sneller bekwaam verklaren maar niet voorafgaand aan de leerroute vrijstelling verlenen voor Kern/specifieke EPA's en/of EOL.

d. Samenvatting vrijstellingen

Eerdere leerroute gebaseerd op EPA's?

➔ Ja!

Gaat het nu om een FO-EPA?

⇒ Ja! Reeds bekwaam verklaard

⇒ Nee! Vrijstelling onderwijsdagen (maar niet voor de voorwaardelijke toetsing), geen praktijkvrijstelling mogelijk

➔ Nee!

Gaat het nu om een FO-EPA?

⇒ Ja! Vrijstelling want reeds erkend diploma

⇒ Nee! Vrijstelling onderwijsdagen (maar niet voor de voorwaardelijke toetsing), geen praktijkvrijstelling mogelijk

3. Mogelijkheden aan de MUMC+ Academie

Doelstelling van elke vrijstellingen-procedure is vaststellen aan welke onderwijsdagen de PIO nog dient deel te nemen en voor welke onderwijsdagen en evt. voorwaardelijke toetsing vrijstelling verleend kan worden.

*a. **Standaard vrijstellingen (zonder overleg)** let op; dit gaat niet alleen over FO-EPA's uit eerdere niet EPA gerichte CZO erkende VVO leerroutes, maar ook over theorie welke in een eerdere wel/niet EPA gerichte CZO erkende VVO leerroute is aangeboden*

1. Het is belangrijk om vóór de registratie van een PIO voor een CZO-opleiding, te controleren of een PIO recht heeft op een vrijstelling (CZO, 2025);
2. Aanmelden via inschrijfformulier VVO;
3. MUMC+ Academie verwerkt in het EPA portfolio de onderwijsdagen (en evt. toetsing van FO-EPA's) waarvoor vrijstelling gegeven wordt. PIO en zorgorganisatie zien in het EPA portfolio terug waarvoor vrijstelling is verleend;
4. PIO wordt geïnformeerd via mail dat procedure is verwerkt;
5. Zorgorganisatie dient zelf bij FO-EPA's het gewenste supervisieniveau toe te kennen in het EPA portfolio;
6. Zorgorganisatie keurt evt. vrijstellingen op EPA niveau, goed in MijnCZO;
7. Indien er alsnog aanvullende onderwijsdagen worden gevolgd, geldt daarvoor de dan geldende lesdagprijs.

*b. **Vrijstellingen-gesprek (met overleg via MS-teams)***

1. Het is belangrijk om vóór de registratie van een PIO voor een CZO-opleiding, te controleren of een PIO recht heeft op een vrijstelling;
2. Aanmelden via inschrijfformulier VVO;
3. Gesprek met vrijstellingscoördinator MUMC+ Academie, PIO en praktijkcoördinator (PC) via MS-teams (individuele mogelijkheden bespreken);
4. Vrijstellingsrapportage waarin vermeld wordt welke onderwijsdagen en voorwaardelijke toetsing er nog gevolgd dienen te worden bij welke EPA's;
5. Opleidingsinstituut deelt de resultaten met de zorgorganisatie via mail;
6. Zorgorganisatie keurt evt. vrijstellingen op EPA niveau, goed in MijnCZO;
7. Indien er nadien alsnog aanvullende onderwijsdagen worden gevolgd, geldt daarvoor de dan geldende lesdagprijs.

*c. **Vrijstellingen-assessment (maatwerk assessment)***

Indien een PIO en of zorgorganisatie op maat willen weten welke onderwijsdagen nog nodig zijn per EPA, kan er een **vrijstellingen-assessment** aangevraagd worden (alleen indien de PIO in aanmerking komt voor vrijstellingen op basis van een eerder behaald CZO diploma, CZO certificaat of MUMC+ Academie certificaat voor een niet CZO erkende opleiding). Ter voorbereiding op dit gesprek vult de PIO het gespreksdocument in, waarin o.a. minimaal 3 relevante casuïstieken zijn opgenomen. Tijdens dit 90 minuten durende gesprek wordt aan de hand van de aangeleverde casuïstieken bepaald welke onderwijsdagen een PIO nodig heeft per EPA, om aan de gewenste leeruitkomsten te kunnen voldoen. Let op; de uitkomst van het assessment is bindend qua onderwijsdagen en indien een EPA onderwijsdagen vraagt, kan ook een FO-EPA niet vrijgesteld worden door de zorgorganisatie. Een vrijstellingen-assessment procedure kan alleen in overleg met de leidinggevende aangevraagd worden. De kosten voor de vrijstellingen-assessment procedure zijn voor rekening van de opdrachtgever, alsook de eventuele annuleringskosten:

- Annulering na het startgesprek: administratiekosten worden in rekening gebracht.

- Annulering een week of korter voor het geplande vrijstellingen-assessment gesprek: volledige procedure wordt in rekening gebracht.

Procedure;

1. Het is belangrijk om vóór de registratie van een student voor een CZO-opleiding, te controleren of een student recht heeft op een vrijstelling;
2. Aanmelden via inschrijfformulier VVO;
3. Startgesprek met vrijstellingscoördinator MUMC+ Academie, PIO en praktijkcoördinator via MS-teams (procedure bespreken);
4. Gespreksdocument aanleveren (format wordt gedeeld na startgesprek);
5. Assessmentgesprek (90 min) binnen de MUMC+ Academie;
6. Vrijstellingsrapportage waarin vermeld wordt welke onderwijsdagen en evt. voorwaardelijke toetsing er nog gevolgd dienen te worden bij welke EPA's;
7. Opleidingsinstituut deelt de resultaten met de zorgorganisatie via mail;
8. Zorgorganisatie keurt evt. vrijstellingen op EPA niveau, goed in MijnCZO.

Kosten van alle vrijstellingen-procedures staan op de prijslijst van het VVO.

4. Toelichting en aanvullingen

- a) Voor PIO's welke in het verleden een niet CZO-erkende leerroute hebben gedaan aan de MUMC+ Academie (AOA, HCN, CCU (Geldrop en Weert), BMK of dialyse assistent), geldt dat je vrijstellingen krijgt voor de onderwijsdagen en voorwaardelijke toetsing die nu vallen onder de van toepassing zijnde (FO) EPA, mits de volledige leerroute positief is afgerond.
- b) Certificaten uitgegeven door de MUMC+ Academie voor onderdelen van oude opleiding (zoals HCN-1) leveren niet zomaar vrijstellingen op aangezien de betreffende opleiding/leerroute niet geheel is voltooid, maar slechts een onderdeel is behaald. Deze PIO's krijgen wel de kans om middels een vrijstellingen-assessment aan te tonen, dat voor de EPA waar het certificaat mee overeenkomt, de theorie beheerst wordt (en mogelijk onderwijsdagen vrijgesteld kunnen worden). Voor de voorwaardelijke toetsing kan een PIO nooit vrijgesteld worden, ook niet bij een FO-EPA.
- c) Losse onderwijsdagen van een VVO-leerroute, die eerder zijn gevolgd aan de MUMC+ Academie maar niet hebben geleid tot een CZO-certificaat, geven recht op vrijstelling gedurende twee jaar na de datum van de betreffende onderwijsdag. Deze PIO's komen **niet** in aanmerking voor een vrijstellingen-assessment indien de twee jaar verstreken zijn.
- d) Los gevolgde toetsing van een VVO opleiding, ooit gedaan maar zonder certificaat, leveren geen vrijstelling op en deze PIO's komen ook niet in aanmerking voor een vrijstellingen-assessment.
- e) PIO's met een VVO-diploma welke in het buitenland is behaald, zullen altijd een vrijstellingen-assessment procedure (maatwerk) moeten doen om te zien voor welke onderwijsdagen (en evt. voorwaardelijke toetsing van FO-EPA's) er vrijstelling verleend kan worden.
- f) PIO's met een vergelijkbare zorgopleiding vanuit een ander vakgebied, zullen altijd een vrijstellingen-assessment procedure (maatwerk) moeten doen om te zien voor welke onderwijsdagen er vrijstelling verleend kan worden

Note bij bullit a en e: De zorgorganisatie kan alleen voor een FO-EPA vrijstelling verlenen. Daarvoor dient er bewijslast aangeleverd te worden. Met die bewijslast wordt aangetoond dat het kennis- en toepassingsniveau van de reeds gevolgde afgeronde opleiding/FO-EPA op niveau is en er een bekwaamverklaring op supervisieniveau 4 aan de orde is. Indien blijkt dat supervisieniveau 4 nog niet bereikt is, zal hieruit een leerdoel worden geformuleerd en moet de PIO gaan voldoen aan de highstake van die betreffende FO-EPA (en ontvangt dus geen vrijstelling voor die betreffende FO-EPA).

Bijlage 1 Stroomschema, standaard vrijstellingen, vrijstellingen-gesprek of vrijstellingen assessment

